

دروشمی پرووخواندنی حکومتی تاران و ئیمه‌ی کورد

د. کامران ئەمین ئاوه

یه‌کیک له‌و پرسیارانه‌ی که له لایه‌ن به‌شیک له چالاکانی کوردی پوژه‌ه‌لات جاروبار دیته ئاراوه، ئەوه‌یه که، بلیی دروشمی پرووخواندنی حکومتی ئیسلامی ئیران کیشه و مه‌سه‌له‌ی کورد بێ؟ ئایا به‌گشتی، هه‌لدانی ئەم دروشمه‌ دروسته و ده‌ست و بالی کورد له‌ بواری دیپلۆماسی و وتووێژ له‌ گه‌ل تاراندا نابەستیته‌وه؟ بۆ ولامی ئەم پرسیارانه، پێویسته ولامی چهند پرسیارى دیکه بدریته‌وه؟

۱. بلیی ئەوه‌ی که تاران تا ئیستا ئاورپی له‌ کیشه‌ی کورد نه‌داوه‌ته‌وه، زۆرتر خه‌تای سیاسه‌تی نوینه‌رانی کوردی پوژه‌ه‌لات بووبی، هه‌تا حکومتی ناوه‌ندی؟

۲. بلیی حکومتی تاران له‌ نزیک به‌ ۴ ده‌یه ده‌سته‌لاتداریی خۆیدا، به‌ چه‌شنیکی راسته‌قینه ئاورپی له‌ کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی له‌ ئیران و یه‌ک له‌وان مه‌سه‌له‌ی کوردی دابیته‌وه و ئیمه‌ی کورد له‌ سه‌ر پرووخوانی تاران وه‌ها سوور بووبین که پێشنیاری حکومتی ناوه‌ندیمان بۆ چاره‌سه‌ریی کیشه‌ی کورد له‌ ئیراندا قه‌بوول نه‌کردبێ؟

۳. بلیی حکومتی تاران بتوانی و یاخود ئاماده‌ی قه‌بوولکردنی ئەم راستیه‌ بێ، که له‌ ئیراندا بیجگه‌ له‌ "ئوممه‌تی ئیسلامی" پیکه‌اته یاخود چه‌مکێک به‌ نیوی "گه‌ل" و "نه‌ته‌وه" و "کیشه‌ی نه‌ته‌وه‌یی" هه‌یه؟

۴. بلیی فارس گوته‌نی ئەوه له‌ "عدم حسن نیت"ی ئیمه‌ی کورده، که تاران نایه‌وی درگای وتووێژیکی راسته‌قینه له‌ گه‌ل ئیمه‌ بکاته‌وه و کاتیک حکومتی ئیران ته‌نیا به‌ مه‌به‌ستی کوشتنی ریبه‌رانی کورد وه‌کو دوکتور قاسملوو یاخود درزخستن له‌ نیو حیزبه‌کانی پوژه‌ه‌لاتی کوردستان چرا سه‌وزیک ده‌دا و به‌شیکیان بۆ وتووێژ!! بانگه‌یشتن ده‌کا، ئەوه له‌ "خیرخوازی" ئەوان بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد بووبی و

کوژرانی ریبهرانیس ته نیا به هۆی "له بهرچاو نه گرتنی باری ئەمنییەتی" له لایەن کوردەکانەوه بی؟

۵. بلی تاران ئامادهی گۆرینی سیستمی ئیداری، ئەویش ته نیا له کوردستان وهکو به شیک له جوغرافیای سیاسی ئیران بی و بو نوینه رانی "حکومه تی الله" له تاراندا، چاو و بروی کورد ره شتر و جوانتر له نه ته وهکانی دیکه ی ئیران بو بی؟ یان دیموکراسی له ئیراندا تا ئەو راده یه گه شه ی کرد بی؟! که کاتیک مافی "خودمختاری و خودگردانی" شمان پی نادات، ئیزنی ریفراندۆم بو سه ره به خۆی کورد له رۆژه لاتی کوردستان بدات؟

۶. بلی حکومتی تاران، که له چوارچیوه ی "یاسای حیزبه کاند" ئیزنی چالاکی به هیزهکانی "خۆی" ش وهکو چاکسازیخوازهکان و حیزبگه لیک وهکو "مشارکت اسلامی" نادات، ههروه ها نوینه ران و ئەندامه کانیسیان ده خاته به ندیخانه وه، رینگه به حیزبه سکولارهکانی کوردستان بو کار و چالاکی له چوارچیوه ی ئیراندا بدات؟

۷. بلی حیزبکی کوردستانی که خۆی له نیو به ره ی سۆسیال دیموکراسی یاخود چه پ و دیموکراتیکدا ده بینیته وه یان خوازیاری پیکهینانی کۆماری کوردستان، حکومتیکی فیدرالی له ئیراندا یه، بتوانی بی قه بوولکردنی یاسای بنه ره تی، "ولایت فقیه" و نیزامی تیوکراتیکی ئیران، که دژایه تی له گه ل ته وای بناخهکانی دیموکراتیک و مافی مروّف له جیهاندا هه یه، ئیزنی چالاکی سیاسی بو تیکوشان و بهرگری له مافی نه ته وه یی کورد به چه شنیککی فه رمی وه ربگری؟

۸. بلی بهرژه وهندی کورد و حکومتی ئیسلامی ته نانه ت له یه ک دوو خالیشدا ته با بی و ده وه له تی تاران به و ئاسته له تیگه یشتنی سیاسی گه یشتی، که ته نانه ت له بهر مسۆگه رکردنی "ئاسایشی نیشتمانیی ئیران؟" ئاماده ی قه بوولکردنی مافی نه ته وه ی کورد به فه رمی، بی له بهرچاوگرتنی نه ته وهکانی دیکه ی ئیران بی؟

۹. بلیی به گشتی، له نیو سیستمیکی کۆجییی ئیسلامیی له چهشنی ئه سناعه شهیری،
واته "متمركز" دا دهرفه تی چاره سه ری كیشهی نه ته وه كان هه بی؟

۱۰. بلیی كاتیک حیزبه كانی رۆژه لاتی كوردستان له تاراوگه دا ئاوا تووشی داپران و
لیك دووربوونه وه بوون و ئاسۆیهك بۆ پیکهینانی ته نانته به ره یهك بۆ کاریکی
هاوبهش نیه، كیشهی كورد، كیشهی حكومه تی ئیسلامیش بی، كه بیهوی ئاوری لی
بداته وه؟

ئه گهر ولامی زۆربه ی پرسیاره كانی سه ره وه ئه ری بی، ئه وه به و مانایه یه كه ئیتر
پیکهاته یهك به نیوی كۆماری ئیسلامیی ئیران به م ناوه رۆكه وه نه ماوه، ئه گهر ولامه كه
نا بیته، ئه وه به و مانایه یه كه بوونی حكومه تی تاران به ره به ستیکه بۆ گه یشتنی كورد
به مافه كانی خۆی. جا ئیمه چ دروشمی روو خان بدهین یان نه دهین، پیکهاته ی
حكومه تی ئیسلامیی ئیران به م ناوه رۆكه وه، پتانسیه لی چاره سه ری كیشهی
كوردی نیه و به پیی "فهلسه فه ی بوونی" ناتوانی خوازیاری چاره سه رکردنی كیشهی
نه ته وه كان و گۆرانی سیستمی ناوه ندخواز بۆ نه ناوه ندی بی.

سه رچاوه: ناوه ندی نووچه و شرۆقه ی رۆژ

<http://www.nnsroj.com/detiles.aspx?id=60572>